9.12.2025 ORK/6112/2025

erityisasiantuntija Tero Pitkänen

Eduskunta

Lakivaliokunta

LaV@eduskunta.fi

OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN KIRJALLINEN ASIANTUNTIJALAUSUNTO EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE EUROOPPALAISTA SÄHKÖISTEN TODISTEIDEN ESITTÄMISMÄÄRÄYSTÄ JA SÄILYTTÄMISMÄÄRÄYSTÄ KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI (HE 175/2025 vp)

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt 28.11.2025 Oikeusrekisterikeskukselta (ORK) kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle eurooppalaista sähköisten todisteiden esittämismääräystä ja säilyttämismääräystä koskevaksi lainsäädännöksi.

ORK toimii rikos-, sakkorekisteri- ja 1.1.2026 lukien hallinnollisten seuraamusten rekisterinpitäjänä sekä huolehtii mm. sakkoihin, menettämisseuraamuksiin ja yli 70 erilaiseen rangaistusluonteiseen hallinnolliseen seuraamukseen liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä. ORK on lausunut luonnoksesta hallituksen esitykseksi 11.5.2025.

Täytäntöönpanosääntely

Sekä 1. että 2. lakiehdotuksen nojalla voitaisiin määrätä rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Molempien lakiehdotusten nojalla määrättävät seuraamukset pantaisiin täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla. ORK:n 11.5.2025 päivätyssä lausunnossa on kiinnitetty huomiota siihen, että sakon täytäntöönpanosta annettu laki on uudistumassa. Ensimmäiset muutokset tulevat voimaan 1.1.2026.

Molemmissa lakiehdotuksissa on esitetty säädettäväksi seuraamusten täytäntöönpanosta omassa erillisessä *Seuraamusmaksun täytäntöönpano* -nimisessä pykälässä. 1. lakiehdotuksen 21 §:ssä esitetään säädettävän seuraavasti: *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun toimeenpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).* 2. lakiehdotuksen 9 §:ssä esitetään puolestaan säädettävän seuraavasti: *Seuraamusmaksun toimeenpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002)*. Lisäksi molemmissa lakiehdotuksissa on esitetty säädettäväksi erikseen siitä, että seuraamusmaksu maksetaan valtiolle. 1. lakiehdotuksen osalta tätä esitetään 18 §:n 4 momenttiin ja 2. lakiehdotuksen osalta säännöstä esitetään 6 §:n 3 momenttiin.

ORK:n 11.5.2025 päivätyssä lausunnossa on kiinnitetty huomiota siihen, että lausuttavana olleessa luonnoksessa ei ole esitetty 2. lakiehdotukseen erillistä *Seuraamusmaksun täytäntöönpano* -nimistä pykälää. Eduskunnalle annettuun hallitukseen esitykseen on tämän osalta tehty muutos, jota voidaan pitää kannatettavana. Verrattuna lausuttavana olleeseen luonnokseen hallituksen esitykseksi, seuraamusmaksun täytäntöönpanosta ollaan kuitenkin nyt säätämässä hieman aiemmasta muotoilusta poiketen. Molemmissa lakiehdotuksissa (21 § ja 9 §) käytetään termiä *toimeenpano*. Tätä termiä käytetään myös 2. lakiehdotuksen 9 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa (HE 175/2025 vp, s. 164). Hallituksen esityksessä eduskunnalle sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi monien lakien osalta lakiviittaus sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin on yhdenmukaistettu seuraavaan muotoon: *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002)* (HE 5/2025 vp mm. s. 234, 241 ja 279). Eri rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten yhdenmukaisen sääntelyn kannalta edellä mainittu muotoilu olisi perusteltu myös 1. ja 2. lakiehdotuksessa. Lisäksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamista koskevassa hallituksen esityksessä on esitetty kumottavaksi useista laeista säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle. Säännöstä on pidetty tarpeettomana. (HE 5/2025 vp mm. s. 92–94) Tällä perusteella säännös on tarpeeton myös 1. ja 2. lakiehdotuksessa.

ORK:n aiemmassa lausunnossa on kiinnitetty huomiota 1. ja 2. lakiehdotuksen eroavaisuuteen sen osalta, onko säännöskohtaisissa perusteluissa mainintaa seuraamusten korottomuudesta. Eduskunnalle annetun hallituksen esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa myös 1. lakiehdotuksen osalta on erikseen todettu, että rangaistusluonteiset seuraamukset rinnastuvat ankaruudeltaan sakkorangaistukseen, eikä niille ehdoteta tästä syystä perittävän viivästyskorkoa tai muuta viivästysseuraamusta. Kirjaus on kannatettava, koska sillä on selventävä informatiivinen merkitys sekä maksuvelvollisille että maksuasioita käsittelevien eri viranomaisten henkilöstölle.